

Oslo, den 28. mars 1942.

Eksp. 28/3

Arg. 1972

Utdragsversikt.

Vårens inntreden på den russiske sørfronten vil være signalset til en voldsom oppblussing av krigsopperasjonene over hele verden. I alle land venter en nå med spenning på disse begivenheter. I de allierte land, kanskje først og fremst i England, er stemningen etterhvert blitt overordentlig optimistisk, og en må gå ut i fra at Englands ledende menn ikke vil framkalle en slik offensiv opinion om det ikke er meningen at den skal få en utløsning.

Når det gjelder østfronten kan en rekne med at den tyske vær-offensiven vil bli fulgt av en like kraftig, russisk offensiv, og det er grunn til å tro at de allierte i de kommende maneder også vil kunne gå til lokalt motangrep mot japanerne i Stillehavet. Når det derimot gjelder aksjoner i Europa fra engelsk og amerikansk side, må en imidlertid være på det rene mes at de i det inneværende år ikke kan få et slutt omfang til de kan kalles offensiver i egentligste forstand.

En kan derimot meget vel vente seg operasjoner av relativt mindre omfang, først og framst en alliert aksjon for å sikre ishavsveien til Sovjetunionen, dvs. overføring av britiske og andre allierte styrker til Murmansk, eventuelt et forsøk på å sette seg fast i det nordligste Norge. Det er åpenbart at for tyskerne står denne mulighet som meget nærliggende. De har i løpet av den siste maneden sendt meget store styrker til Nord-Norge og det blir også meldt at praktisk talt halvparten av den tyske krigsflaten, med slagskipene Tirpitz og Admiral Scheer ligger i Trondhjemsfjorden.

En må dessuten vente en britisk luftoffensiv mot den tyske rustningsindustrien som langt vil overgå alle tidligere angrep, men ut over dette vil de allierte først og framst måtte koncentrere seg om å forsvarer Den nære Orient, og skipsveiene. Når det gjelder vurderingen av krigen gang, må vi ikke gleme perspektivene. Det er både fra engelsk og amerikansk side uttrykkelig slatt fast at 1942 helt vil være viet krigsferdedelsene, disse sjær grundig og på lang sikt, og det som oppnåes, vil ikke bli gatt på spill ved forhastede aksjoner.

USA har overordentlig stor krigskapasitet, men rustningene er nylig begynt, og de skal ikke bli noe letslindig hestverksarbeid. Prosjektnet er å skape en hær på 10 millioner, som når tiden er inne, skal sendes til frontene, men hittil teller armen bare 1,7 mill., og i løpet av året vil det være utønnet ytterligere 1,9 mill.. Men dette vil til gjengjeld være førsteklasses tropper med et materiell som langt overgår alle andre armeer. I 1943 vil det således bli produsert 45.000 tanks, men i øyeblikket har USA bare 9 panserdivisjoner. Praktisk talt hele den engelske krigsproduksjon blir nå sendt ut av England, og det foreligger neppe materiell nokk i hjemlandet til en virkelig stor offensiv på fastl.

Også i motstanderens leier venter en seg meget av værofensiven men denne forventningen er sterkt preget av nervøsitet. Hvert eneste menneske i Tyskland vet at går det dårlig ned varen, er krigens redningslast tept. De vet at høydepunktet i kraftutfoldeisen for lengst er nådd, og at nye, velutrustede armeer ikke kan stables på benene etter et eventuelt nederlag. En må rekne med at Tyskland enå kan rive en armé på 8-9 millioner mann medregnet de styrker som er bannet i Tyskland selv, men dette er delvis siste rangs soldater, både når det gjelder utdannelse og moral. Av disse er nå mellom 4-5 millioner bannet på østfronten, 1 million langs atlantikhavskysten og høymed en million i Italia, Sør-øst-Europa og Nord-Afrika. Andre nasjoner har henved 1 million på østfronten men det er tvilsomt om de kan skifffes flere fremmede soldater. Dette vil si at Tyskland praktisk talt har brukt opp sine reserver, og at de tap som de heretter vil lide på østfronten ikke kan erstattes uten at de avkjørende svekker seg på andre fronter.

Når det gjeller krigsmateriell står tyskerns fremdeles godt rustet, men krigsprodukksjonen er ikke helt utsone til å er-

statte tapene og det er derfor oppstatt en alminnelig redusasjon av materiellets kvalitet. I luften er aksemaktene helt underlegne, og det kan neppe være tvil om at dette i det lange løp vil være deres svakhet.

Forberedelsene til den store varoffensiven har ikke gitt etter planen. Tyskerne har allerede i vinter vært nødt til å sende reservestyrker til fronten, komunikasjonene har i stor utstrekning sviktet og forsøkene på å sikre seg nye tropper fra andre land har fått store vanskeligheter. Fra Italia har tyskerne fatt løfte om 300 000 mann, medregnet de 100 000 som allerede befinner seg ved fronten. Men Bulgaria har svart nei, fordi landet allerede nå befinner seg på randen av borgerkrig. I aksessvennlige bulgarske kretser gjøres det riktig nok forsøk på å skape en anti-tyrkisk stemning, en bakgrunn for en nasjonal krig mot Tyrkiet, og det er ikke helt utelukket at dette kan lykkes.

Av større betydning er imidlertid den voksende misnøyen i Romania og den tilspissende Ungarsk-Rumenske konflikten. Det gjør seg en sterk krigstrettethet gjellende, og to av det tidligere Romanias ledende politikere, Maniu og Bratinau, ledere for bondepartiet og det liberale partiet, som ved valgene samlet praktisk talt samtlige stemmer, har senat en oppfordring til statssjefen om straks å innstille kampen for Tysklands sak, og heller koncentrere seg om å gjenopprette Romanias gamle grenser. Den rumenske utenriksminister har offentlig angreppt Ungarn meget sterkt, og liknende angrep kan høres praktisk talt hver dag i den rumenske kringkasteren. Situasjonen er såvidt tilspisset at den ungarske regjering har måttet svare på de tyske kravene om flere soldater, at før forholdet til Romania er brakt i orden, trenger Ungarn alle sine tropper til forsvar av sine grenser.

Disse komplikasjonene i Sør-øst Europa har hemmet forberedelsene for den tyske aksjonen i det østlige Middelhav, men en må likevel gå ut fra at den er nærliggende. Ting tyder på at tyskerne virkelig forbereder et angrep på Tyrkia, den tyrkiske arme er i alarmbereitskap og store amerikanske våpenforsendelser er kommet fram i løpet av den siste manaden. En ventet at situasjonen vil være mer avklart etter von Papens besøk i Berlin.

Det rimeligste er vel at offensiven mot Den nre Orient vil arte seg som et kraftig slag mot Egypt, samtidig fra Libya og fra Hellas. Det har i det siste vært de allierte som har hatt initiativet i Nord-Afrika og de har hatt åtskillig framgang i Sør-Libya, men en må likevel gå ut i fra at aksemaktenes framstøt vil komme til å bli overordentlig kraftig. Det meldes at aksemaktenes tap av krigsskip, transportskip og fly har vært overordentlig store, 40 000 mann er gått til bunns på veien over Middelhavet. Alt i alt må en kunne gå ut fra at de allierte vil kunne stemt selv det kraftigste angrep, selv om de kanskje må regne med en del motgang.

Østfronten.

Den russiske vinteroffensiven har nå vært i $3 \frac{1}{2}$ maneder, og dens resultater er meget bemerkelsesverdige, forholdeene tatt i betraktning. Russene hevder selv at det ikke har vært noen offensiv i egentligste forstand, det som er skjedd, er at tyskerne ble stanset like foran sine avgjørende mål og siden ikke har fått et øyeblikks fred. I løpet av vinteren ville et gjennembrudd av de tyske linjene under ingen omstendigheter vært mulig, men russene har klart å gjenerobre et område på 282 000 km², dvs. nesten like stort som Norge. Den russiske framrykningen har på enkelte steder gått meget langt, 400 km. i Tula avsnittet, og 200 km. i Valdai-avsnittet og ved Dnjepr-buen. Men ved de avgjørende tyske støttepunktene har framgangen vært liten, og tyskerne står framdeles i Gajatsk, 160 km. fra Moskva.

Vinterkrigen har ikke artet seg som store materialslag, men en regner med at tyskerne har hatt trekvart million falne, og at praktisk talt hele den reservearmeen som Hitler skulle holde i bereedskap til varoffensiven er sendt til fronten i alt ca. 2 millioner mann, og det vil

tre muligheter for tyskerne å monstre den materielle og moralske styrke som skal til for et virkelig gjennombrudd til varen.

Russernes tap har vært overordentlig store i løpet av vinteren, og reserverne er imponerende. Like bak fronten står nå armeer som går opp i flere millioner mann, og lenger øst, ved Don og Volga, står andre millionarmer under kommando av Budjenny og Vorosjilov. I Sibir blir ytterligere millioner utdannet. Den russiske krigsproduksjon er, tross tapene av viktige industricenter, større enn før krigen, og når det gjelder hjelpen fra de allierte, har den britiske landsorganisasjons formann, Citrine, opplyst at bare fra England er det sendt materiell nok til å utruste en armé som er tre ganger så stor som den britiske hjemmearmeen, dvs. 4,5 millioner mann. Til tross for dette gjør en rettest i å rekne med at russerne ikke kan få alvorlig motgang på enkelte avsnitt, men alt taler imidlertid for at det etter en tid vil bli den russiske armen som kommer til å dominere "varoffensiven".

Det er minst en måned til denne offensiven skulle sette inn, men det er en mulighet for at tyskerne kan bli tvunget til å ta den før de måsker. Den russiske oppmarsjen er kommet atskillig lengre enn den tyske, som har langt alvorligere transportvanskeligheter å kjempe mot. Det tyske hovedstøttepunktet Charkov trues nå med å bli avskåret gjennom de russiske angrepene på Poltava, og også på Krim er situasjonen farlig etter at russerne har landsatt store forsterkninger. Store tyske forsterkninger er sendt til "sekken" vest for Moskva, som stadig snøres tettere til. Talt 200 000 tyskere trues her med å bli omringet. Samtidig lukker også mindre ringer seg omkring Vjasma og Rjazan, og Gsjatsk skal allerede være fullstendig omringet. I Staraja-Russa-avsnittet blir den tyske motstanden stadig svakere.

På finskefronten har det vært praktisk talt stille i de to siste månedene, og det er tydelig at finnene offensive kraft er totalt brutt. Det er ingen tvil om at det er sterke konflikter i Finland, men det later til at de kominerende finske kretser har et fortvilet håp om at den tyske varoffensiven skal vise seg å bli avgjørende. Har situasjonen ikke beuret seg til sommeren, må en imidlertid vente et fullstendig indre sammenbrudd. Det fjerne Østen,

STILLELØVSKRIGENS FØRSTE FRISTER OVER. Japanerne har nå utnyttet overraskelsesmomentet fullt ut, og blir stilt overfor sine første store vanskeltigheter. En kan nå vente en mellomperiode med seire og tap for begge parter før den egentlige styrkeprøven inntrer, og en kan i hvert fall gå ut ifra at japanernes sensasjonelle seire er forbi. Japanernes tap har vært meget alvorlige, og beherskelsen av det område de har erovert, stiller meget store krev, samtidig som de allierte har fatt fram meget store forsterkninger.

Det viktigste for Japan er nå å forhindre at Australia blir oppmarsjområdet for de alliertes motoffensiv, og en må gå ut ifra at de vil sette inn alle sin styrke for å oppnå dette. Det er overordentlig usannsynlig at en landgang i Australia vil lykkes, men det er like usannsynlig at en fullstendig eroering vil kunne gjennomføres. Den nyutnevnte øverstkommanderen for Australia, general Mac Arthur, har i en tale kommet med meget optimistiske uttalelser. Oppgaven er nå, uttalte han, ikke bare å slå tilbake alle angrep på Australia, men også streks å innlede motoffensiven. Med dette sikter han sikkert til fly- og flåteoperasjoner på Japansk-okkupert område og førstyrrelsesangrep på japansk skipsfart. Noen landgangsoperasjoner på okkupert område kommer ikke på tale på lang tid.

Det er allerede kommet et nytt ofensivt preg over kampene nord for Australia, og flere japanske invasjonsskip er blitt kvalt i fjæselen. Oppgavene over de japanske tapene i området omkring New Guinea er temmelig usikre, men det ser ut som om 18 japanske krigsskip, derav 8 kryssere, er blitt senket i disse farvann i løpet av den siste uken, desuten minst 40 transportskip med mellom 50 - 100 tusen soldater ombord. I kampene på selve New Guinea har japanerne hittil hatt liten fremgang, tilltross for at de er overlegne i antall. Fra Morope rykker de nå fram gjennom

nom-vanskelig terrenget mot hovedstaden Port Moresby, men de står fremdeles 250 km. fra byen.

Et alle de nederlandske syrene, Sumatra, Java, Borneo og Celebres blir det fremdeles kjempet. På Filippinerne har general Wainwright avslatt et japansk ultimatum om overgivelse, og det ser ut som om en omfattende japansk offensiv er under forberedelse. De amerikanske stillingene har vært utsatt for voldsomme luftangrep. På øya Mindanao har amerikanske og filipinske styrker hatt noen framgang. I Burma har det i den siste uken vært små forandringer i situasjonen. Japanerne har ytterligere sikret kontrollen over Burmas ørkyst, og de rykker nå langsomt nordover mot Mandalay langs Irrawaddys og Sittangs dalfører. De står nå henholdsvis foran byene Frome og Teungoo, hvor de også møter betydelige kinesiske styrker som står under kommando av Tsjang Kai-sjeks generalstabschef, den amerikanske general Stillwell. Lenger nord raser kampene fremdeles innenfor Thailandes grenser. Det er ennå ikke blitt meldt noe om japanske aksjoner vestover mot India.

VVV

Lærerne.

290 lærere fra Oslo og omegn er arrestert og ført til Grini. Det vil altså si det samme som at tyskerne har overtatt "lærersaken". For lærernes ankomst var det overfyldt på Grini. 60 mann i et rum, 4 kzier over hverandre. De første netter fikk fangene lov til å ligge for ulaste dører, så de kunne komme ut om natten, men det ble slutt etter 2 uker. Siden har dørene vært låst og fangene er henvist til å bruke bætter. Luften som før var tett, er nu nesten ikke til å puste i.

Den 20 mars ble arrestasjoner av lærere foretatt over hele landet (ca. 1000). Det påstas at det samfunnsnyttige arbeide de settes til, består i veiarbeid for tyskerne.

I Trondheim var det 94 % i folkeskolen og 96 % i den høyere skole som nektet å melde seg inn i lærersambandet. I bygdene i Trondelag er det på samme måten 100 % eller meget nær. Fra Trondheim og Stringa ble 50 lærere utskrevet til pliktarbeid, de ble sendt til det værste sted som kunne finnes, nemlig til tyskerenes anlegg på Ørlandet. Brakkene derute er helt beryktet, ikke minst for alle tyveriene. Lærerne ble til og med puttet inn i hver sin brakke, så de ikke skulle ha fordelen av å få bo sammen. Ørlandet er et værhårdt sted, hvor det ständig blåser, og det er synn på lærerne.

Det sies at skolene skal spne etter paske med de lærere som har underskrevet erklæring om at de er medlemmer av lærersambandet, det vil si med N.S. lærere. Da det givetvis ikke blir mange av forelarene selv sagt ikke vil de sine barn undervise av dem, akter N.S. a stenge en rekke skoler. Saledes er planen med hensyn til gymnasiene, at Halden Landsgymnas hvor det sitter en beryktet nazi-rektor, skal holdes åpent for N.S. medlemmer, og alle andre gymnasier skal stenges.

Det er blitt gjort for sak på å skaffe endel lærere i all hast. Lærerskolen på Koppang hadde 17 elever, men skolen ikke forlangte oppdagelsespreve og de fleste elever manglet de mest elementære kunnskaper. Morgenandakten er høyteaching av "Quisling" har sagt det" med hirsang.

VVV

Ungdomstjenesten.

Det meldes om liten tilslutning til ungdomstjenesten. I Gjøvik mistte det således 19, hvorav 9 fortsatte. I Sør-Fron mistte det 6 hvorav bare 4 fortsatte. De første undervisningstidene bestod i å lære den "store og lille nazihilsen". Etterpå hadde de undervisning i salongrifle. Tilsitt tok "læreren" fram enkel "illegale" aviser og spurte smaguttene: "disse kjänner dere vel?" På denne måte vilde han utfritte guttene. Slik skal "den nye tids ungdom oppdras".

KIRKEFIRNTEN: I de fleste kirker i vårt land bragte presten den 22.mars følgende hilsen til menigheten: "Det er idag Maria Budskapsdag, senda en som minner oss om at Maria var utvalgt av Gud til å bli Jesu mor, undier ham ved den høyestes kraft og føde ham til verden. Til enkle og jevne for eldre betrodde Gud sin egen son i fra evighet og lot dem for barnet Jesus være i guds sted. Også heri så vi som kristne en grunnfestelse av at grunnforholdet mellom foreldre og barn er en guds skaperordning, et gudsbestemt forhold som består ubrytelig og hellig for alle hjem. I det kristne samfunn får dette grunnforhold sin stadige kunningjering gjennem den hellige døp, hvorved barnet er blitt et guds barn og en arving til det evige liv, og foreldre og faddere er pålagt og har sagt ja til at barnet skal opdra ges i den kristne forsakelse og tro. Så har da foreldre av gud fått en rett til og en myndighet over sine barn som ingen kan ta fra dem, sålenge de over denne rett og myndighet etter det av gud gitte oppdrag. "I foreldremyrdigheten," sier Luther, "har all annen myndighet sin rot". I samsvar med dette heter det i vår skolelovs første paragraf at skolens formål er å hjelpe til og gi barna en kristelig og moralisk oppdragelse, og kirken har å vake over at dette skjer, og selv gjennom sine organer å bidra til det. Den som vil forsøke å tvinge barna ut av foreldrenes ansvarshånd og bryte hjemmets guddommelige rett han ville med det samme tvinge foreldrene til den ytterste samvittighetshandling. I alt dette står kirken og den kristne skole og foreldrene ubrytelig buntet av samvittighet og guds befaling. Kirken kan således ikke uten videre overlate for folketets oppdragelse til staten. For oppdragelsen inngår som en meget vesentlig del av guds vilje og lov som kirken har det gudsitt kall å forkynde klart å påtale biudd på. En stat som er utgitt fra et kristent folk, som tilslutt er hos oss hvor grunnlovens § 2 forplikter staten overfor den kristne religion og den evangeliske lutherske kirke, plikter å høre på kirkens kritikk og advarsler når den utfører sitt kall som evangeliets og guds buds vokter. For våre biskopper så seg nødt til å nedlegge sine embeder, har de i anledning av loven om ungdomstjeneste klart sagt fra til statmyndighetene om disse for kirken så uopgivelige synsmåter. Som kirkens og menighetens tjener, forkynner av guds ord og forvalter av sakramentene har jeg idag lagt dette fram for dere, idet jeg samtidig erkänner at min forsatte forblivende i min nuværende prestestilling er svengig av at kirkens synsmåter, her og i andre forhold som idag er omtvistet, blir respektert.

"Guds ord det er vårt arvegods" synges.

Opposisjonenga resultator. Alle førstere i Oslo bispedømme, med unntakelse av de få NS presenetene, sendte lørdag 21. ds. følgende henvendelse til kirkedepartementet: "Som prester har vi tidligere sendt departementet vår erklæring om solidaritet med vår biskop og med det biskoppene er gått inn for, med særlig henblikk på statens inngrep i kirkens rett til å bestemme over sine gudstjenester og den tvungne deltagelse i NSUF's ungdomstjeneste. Vi er blitt bekjendt med at vår biskop dr. theol. Livind Ferggrav fortsatt er stillet under politiopsyn og er pålagt daglig meldeplicht for politiet. Dette overdige og saklig ubegrundete behandling av en kirkens tjener har vækt på lig opsigts og stigende uro i menigheten. Vi ser dette inngrep overfor biskop Ferggrav i sammenheng med at han har hevdet kirkens og samvittighetens rett. Vi øster i Oslo bispedømme kjener det først som vår plikt å meddele departementet at det vil være ulorenlig med vår samvittighet å bli stående i våre prestestillinger, hvis ikke kirkens synsmåter blir respektert". So svar på denne henvendelse blev biskoppens politiopsyn og meddeplikt ophevet lørdag aften klokken 21.30.

VVV

De evangeliske præster i Tyskland. Etter opgave fra sikre kilder er der

av det samlede antall tyske evangeliske prester falt ved fronten i Russland.

VVV

"Norges Rederforbund". I anledning av de lokkende tilbud om å seile under japansk flagg, som er utsendt til norske skipsførere fra "Redere tilsluttet Norges Rederforbund", kan det være av interesse å minne om at der allerede ifjor gikk ut meddelelse til alle medlemmer av Rederforbundet om at forhengingen var opløst. Siden har skipsrederne intet hørt. Norges Rederforbund eksisterer således ikke. At NS bevisst prøver å narre folk ved å utsende oprop i opløste foreningers navn er derfor bare et nytt bevis på den blanke freldhet og skamltse legnaktighet som er dette partis eneste våpen ved siden av forrederi og terror.

Kampen om den norske handelstonnage. I de bevegede juli-dager i 1940, når Frankrike kapitulerte, lå det endel norske handelsskip i franske havner. Disse skipene har Frankrike beslaglagt og de har hele tiden siden gått under fransk flagg. Eierne av disse skipene blev den 27. ds. kalt inn til det tyske gestapo for å underskrive en erklæring om og en tilbakekalelsesordre, slik at disse skipene skulle gå i "norsk" tjeneste. Tonnasjemangelen er like stor for Frankrike som for Tyskland og drakompen mellom disse skal det være morsomt å se resultatet av.

Skipssrederne E. Engelson, K. Kloster, G. van Erpecum og Alf Torgerson blev arrestert fordi de ikke ville undertegne noen slik erklæring. Hvordan det går med de øvrige er usikkert.

VVV

NS og bedriftene. NS har sendt sjefne for de største bedrifter med tyske interesser i Norge, bl.a. Norsk Hydro, AEG og Siemens, en meget skarp skrivelse hvor i de forlanger at de skal gå inn i NS. Generaldirektør Eriksen i Hydro og direktør Janicke i AEG har blankt avslått. Direktør F. Heyerdahl i Siemens teller etter sigeende ennu på knappene.

VVV

Kunstnersamband. Alle kunstnere i de forskjellige kunstarter skal nå tvinges inn i samhand. Vil de ikke være medlem, får musikere, sangere, skuespillere ikke opptre offentlig, og malere og billedhuggere får ikke ut stillte. Kunstnerne er imidlertid fast besluttet på å slutte opp om lærerne og vil som dem sende inn en enslydende skriftlig meddelelse om at de ikke kan gå inn i sambandet.

VVV

Pinselsutdanning. Unge hirdgutter blir nå sendt til Tyskland for å utdannes i alleslags pinselsmetoder. Kursene de gjennemgår er ganske korte, det later til at NS ungdommen har lett opfattelsesevne på området, og endel av dem er allerede kommet tilbake og er i full virksomhet med å anvende metodene på sine egne landsmenn.

I samme forbindelse vil en ennu engang nevne de i det "norske" politi som en har sikre beviser for å ha pått fanger omkapp med Gestapo nemlig: Dønnum, Thorhus, Halse, Toftegård og Rød. En særlig avskyelig type er den tidligere skraphandler og pinsevenn Dønnum, som nu har kastet sin religiøse maske og gått inn for bøddelhåndverket.

Dosvarre har vi nu fått rapport om to nye misdekre innen politiet. Det er konstabel Lindvik fra Gudbrandsdalen og sjefen for det hemmelige NS politi, Gard Holtshog. Den sistnevnte viste tidlig inter-

esse for forbrytelser og blodsutrytelser, idet han allerede som ung-med-
slekt student assisterte ved kriminelle fossterioridrivelser. Som følge her
ble han bortvist fra det medisinske studium, men fikk muligelig nokså adgang
til å studere jus ved Universitetet. Han slår sine finger ned under fort-
hørere og optar med en brutalitet som har bragt selv NS medlemmene innen
hans korpstil å reagere. Innen NS har denne man avancert raskt på grunn
av disse karakteregenskaper, han er bl.a. styrmanden av Nasjonalteatret.

vVv

Cigarettrasjoneringen.

En av grunnene til den nye cigarettrasjoneringen er tyskernes
nye forlønninger. I alt har Reichscommissariat i løpet av kort tid forlenget
over 1 million cigaretter o. agter vist å fortsette medisine-rekvireringen

vVv

Flere tyske fly.

Det har i den siste tid fallt ned i Norge uten at virkelig vist
grunnen her til! For en tid siden styrtet 2 fly i Hallingdal og like etter
1 ved Spirillien. Mandag 23.6. styrtet et tysk fly ned ved Nøvik, streks
etter at det hadde gått op fra Fornæbo. I det sist tilfelle om i alt 13
personer, hvorav 6 officerer som skulde på permisjon til Tyskland.

vVv

Som bekjendt må trikken i Drammen st. nse for tyske soldater
selv om den er fullt besatt. Forleden dag skulde fire tyske soldater på
trikken ved gamle Kirkeplass. Trikken var full, og ingen viste tegn til å
forlate sin plass til førdel for tyskerne. Da en av dem brølte: "Aussteige
fur die deutsche Wehrmacht", forlot alle trikken indtatt 2 tyskerturer.

vVv

Danmark. Tilstanden er fremdeles idylliske i Danmark, forsåvidt som
der fortsatt er varer i butikkene og nok av kjøtt og flesk. Dette er så
meget mangelgjør som jo rasjonene nå er ganske betraktelig nedsatt i Tyskland.
Men Danmark skal øyensynlig fremdeles være Hitlers knapphullstasjon, eller
som Churchill uttrykker det: "Lystrorðrrnes lille kanariugl".

vVv

Sist søndag fikk tyskere og NS medlemmer gjennom radio høre
det store "verk" om forrederen Vidkun Quisling, det som forfatteren Eyvind
Schle betittler "En fører finner sitt folk". Foruten musikkledsgelskapet
talekor av hird og diverse utdrag fra kjendte nordmenn taler i radio, med
virker 27 enkeltpersoner som samtlige er medlemmer av NS. Blandt disse finnes f.eks. Hilda Fredriksen, Karin Meyer Selleg, Jens Holstad, Edar Traner
Carsten Orner, Barclay Mitter, Martin Gisti, Jens Holstad, Trygve Svensen,
Fritz Ihlen, forfatteren Kochle selv og hans hjelpeisenesettur Adolf Egebo

vVv

Det var bare 2 aftenr sporveien i Oslo stoppet forstokken
20.00 ettermiddag. Grunnen var den at tyskerne ga både elektricitetsverdets chef
Bärnholdt og sporveiens chef nazisten Kielkund en alvorlig reprimande
og forlangte trikken gjenoptatt til klokken 23.00. Det er ikke voldet

vVv

I NS kretser pekes der på at de nye departementssjefer best
dant neier seg med de samme 18.000 kr. i gasje som de lovlige statsråder
fikk i gasje. Det er imidlertid nu fra NS hold sivet ut at quislingmini-

3.

sterne foruten denne fasadegasje beregner seg et tillegg på hver 30.000 kr. som ikke opføres som gasje men på en konto i skyggen som kalles representasjon. "Ministerpresidenten" har en gasje på 20.000 kr. om måneden. Desuten har alle ministre frei forttering hos Vinmonopolet.

VVV

Ull, aluminium, synåler. For at "de best utstyrte soldater i verden" ikke skulle omkomme av frost blev der nylig i Tyskland foretatt en innsamling av ullteg blant civilbefolkingen, "av gigantiske dimensjoner" (mindre kunde naturligvis ikke gjøre det). Når man tenker over hva der kommer inn ved en slik innsamling, lutter uensartede ting, som altsammen må eftersøes og repareres, går det først op for en, hvor smått stell det må være med soldatene, tiltross for alt hvad tyskerne har stjålet av uniformer, tøyer og utstyr i alle de okkuperte land. Når soldatene, som selvsagt i allt skal begunstiges har det slik, hvordan ser det da ut på hjemmfronten? Civilbefolkingen ribbes raskt for det lille de har igjen. Bare de siste par måneder har hjemmene først møttet ut med hva de har av ulltøy, dernest med alle aluminiumkjeler og kar. Dette siste er så meget mere påfallende som Tyskland meddeler i en artikkel om aluminium i Aftenposten 21/3: "I mange år blev der innfert så meget fra de bauxitrike land (bauxit.råstoff for aluminium) utover det daglige behov, at Tyskland ved begynnelsen av denne krig var forsynt med et rikelig forråd, som hadde kunnet bare også en langvarig stans av tilførslene. Men den forandrede politiske situasjon i adg, lar råstofisituasjonen fremtre som sikret ..." Hvorfor da samle inn alt det gamle skramlet? Er det for å sette nye tiltak igang og avhjlp arbeidsløsheten? - Symptomatisk er også følgende: Den kjente svenske symaskin Husquarna, som alltid har fått sine synåler fabrikert i Tyskland, fikk ior en måned siden beskjed om at synåler ikke lenger kunde produseres. Alle krefter måtte settes inn for rustningsindustrien. - Det kan se ut som en ubetydelighet at fabrikasjonen av symaskinnåler stoppes, men nettopp en slik liten detalj viser, hvordan vivilbefolkingens liv er satt helt ut av betraktning. Hva betyr det ikke for hvert hjem og dermed for hele statshusholdningen, at nåler ikke kan skaffes, at de få plagg barn og voksne har igjen, ikke kan repareres? Det kan ikke være at det nå snart må briste for hele det tyske folk.

VVV

Universitetet.

På den trykte liste over de for vårsemestret 1942 utdelte studentstipendier finner en forgyevcs etter statens faste bidrag på kr 100.000 pr. semester. Disse penger har de av Skoncke ihøst innsatte særutvalg bevilget seg selv, som regel ned 500. kr. pr. semester. - Av de realstuderendes særutvalg har således formannen Skundberg og de to medlemmer Brynildsen og frk. Dahnsen fått 500 kr. hver, uten at det kan sies å skjøtte sine Studier og sine plikter som medlemmer av særutvalget med iver og interesse. Skundberg har fått sine 500 kr. ved semestrets begynnelsen og reiste straks tilbake til Gjøvik, hvor han har fått en stilling i ligningsvesenet. Brynildsen som ble immatrikulert en hel uke før han utnevntes til medlen av særutvalget, har sluttet studiet og overtatt en stilling på Lillestrøm, og frk. Dahnsen, som har artium på engelsklinjen uten tillegsprøve i realfag, er ansatt i Forskningsdepartementet.

fra Rudolf Ambie